

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrť leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrť leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrť leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrť leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrť leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Govor posl. gr. Coroninija za narodno ravnopravnost na goriških srednjih šolah.

v 43. seji letošnjega drž. zbora dne 27. marca. *)

„Visoka zbornica naj oprošča, da sem si izprosil besede v zadevi, ki ima dozdevno čisto lokalno barvo, ker je vendar za prebivalstvo, katero tukaj zastopam, velikega pomena, in ker se zraven važni nazori premostravajo.

Jaz sem si popolnem v svesti, kako sitno je, dotikati se tega vprašanja, baš ker se tiče narodnostne meje. A taka vprašanja se ne odpravljajo s sveta, ako se jim umika s poti, in ako se osvobodé le državno-pravnega koturna, po katerem po navadi hodijo, pa izgubé svojo strahovitost. Sicer pa mislim, da bi se narodnostni princip, ta mogočni motor v denšnjem ljudstvenem življenji, prav dobro naredil služnega avstrijski državni misli in da bi zá-njo lahko postal vir moči.

Mogoče, da je to idealistično stališče; toda ako se kdo zmerja, da je idealist, to še nij največje zasramovanje, in ako se motim, naj mi gospodje ne jemljó v zlo, ako premislijo, da sem iz dežele, v kateri so različni narodi našli sredstva za sporazumljenje in ne živé samo v miru drug poleg drugega, nego tudi, ako to terja blagor za skupno domovino, tudi zedinjenimi močmi sodelujejo. (Dobrokljici v centru in na levi.)

Zdaj k stvari!

Odgovarjaje na najvišji prestolni govor, ki je naglašal, da so zdaj tla ustvarjena, na katerih se lahko izrazijo vse želje, vse potrebe, je mislila visoka zbornica, da mora izreči: „Zato pa se bode izpolnovala tem lagljeje zapoved pravice, katera terja, da se ne sme interes njenega različnih narodov v nemar pustiti.“

Ko se je v tej visoki zbornici o tem govorilo, sem si uže dovoljeval naznačiti, da bodem enkrat zahteval morebiti to pravico. Zdaj je prišel čas za to, in jaz sem prepričan, da mi visoka zbornica te pravice ne odreče, da mene in onih ne dene na laž, ki so vedno to zagovarjali, da ustava zares daje vsem enake pravice, in da ravno v polnem državnem parlamentu vsak narod, tudi najmanjši, najde varno zavetje.

Dovoljujem si predlagati sledečo resolucijo ter jo visoki zbornici priporočati, in jo bodem skušal še utemeljiti:

„Slavna vlada se povablja, da učini glede učnega jezika na srednjih šolah na Goriškem naredbe, ki se bodo pravično ozirale na potrebe prebivalcev te dežele.“

Jaz takoj omenjam, da je ta pravični

obzir, katerega tukaj zahtevam, namenjen ne-nemškemu prebivalstvu dežele. Nij mi menda treba še prej zagotavljati, da nemam nikakega sovraštva do Nemcev ali nemštva, jaz ne, pa tudi tisti ne, ki so me sem poslali. V njihovem kakor tudi v svojem imenu pri tej priliki kakor pri vsaki rad izrekam navdušeno poklonenost vsemu velikemu, kar je nemški genij v službi človečanstva in za njegovo stvar storil. Mi vsi prav dobro znamo ceniti ogromni dobiček, da se lahko popolnem, živahno in neposredno udeležujemo duševnega življenja dveh kulturnih narodov. Mi prav dobro vemo, da mora vsakdo, ki hoče v Avstriji javno življenje nastopiti ali sploh do veljave priti, nemškega jezika biti zmožen. (Dobro! na levi.)

Dovoljeno naj mi bode, da gospodom z malo besedami razmere slikam, ki so me privedle do tega, da sem poprej omenjeno resolucijo stavil.

V celi deželi so namreč Nemci v precej majheni manjšini; ako visoko računimo, jih je eden in pol, k večjemu dva percenta vsega prebivalstva. V celi deželi nij nobene nemške občine, pa tudi nobene nemške ljudske šole. Toda srednje šole so izključivo nemške. Zato je pri tem to slabo, da morajo otroci, ki v srednje šole stopijo, prva leta predavanja poslušati v jeziku, ki ga ne razumejo, in katerega naučenje jim dolgo časa veliko truda prizadeva.

To slabo stanje se je uže enkrat od strani slavne vlade popolnem priznalo, ker je deželni šolski urad naročilo, naj predlagajo sredstva za odpravljenje tega slabega stanja. To se je zgodilo ob času, ko je bila listnica naučnega ministerstva dana v večje roke taistega moža, katerega vidimo denes na čelu naučnega urada, in čegar ime, mislim, ima zagotovljeno (? Ur.) častno mesto v listih avstrijske zgodovine, ker je uže v drugič ozko zvezan s težnjami, katerih cilj je, da se nam ponižujoče okovi neopravičenega duševnega oskrbnitstva z udov potegnejo.

Plani, ki so jih takrat podali deželni šolski uradi, so se zopet pozabili, in tukaj mislim, terja pravica omeniti, da se to nij zgodilo pod našo sedanjo vlado, nego pod ono, ki ji je bila ravno spredaj, akopram se je ponašala s simpatijami za želje in težnje vseh narodov, ter si je njihovo zadovoljenje zapisala na prapor. Zastopništvo dežele se je obrnilo do vlade s prošnjo, naj odgovori željam dežele, ki so se v tej zadevi uže večkrat ponavljale. Vlada pak je vendar mislila, da mora prošnjo odbiti, ter je utemeljenju odbitja na čelo postavila obzir na v deželi živoče Nemce in njihovo prednostno socialno položje.

Meni se zdi, da se ta utemeljenja nijso

mogla nesrečniše izmisliti. Toda jaz te stvari nočem na dalje raztezati, ravno zato, da bi ne povedal stvari, katere rajši zamolčim.

Ena težava je pač, to priznavam. Dve narodnosti se morate tukaj jemati v obzir. Eni pač govoré jezik, kateri je do cvetja in popolnosti dovel uže pred šest in pol stoletji veliki Gibelin, katerega senca se je pri zadnjih debatah v tej zbornici večkrat klicala. Oni pripadajo narodu, ne političnemu, a jezikovemu, pri katerem ima vsa sedanja moderna omika svoj začetek, ako je res, kar je govorila monakovsko univerzitet, ko je to potrdila s tem, da je povodom slovesnosti svojega jubileja italijanskega ministra predsednika za častnega doktorja imenovala. Da je tedaj italijanski jezik za učni jezik popolnem sposoben, o tem mi menda nij treba dalje govoriti.

Drug del prebivalstva pak — in to je večina — pripada slovenskemu narodu.

Jaz se ne spustim v kontroverze, ki so se včeraj v tej slavni zbornici iz enakega povoda zgodile. Jaz vem, da ta jezik nema razširjene literature, akopram je storila zadnja leta velik napredek, kakor se je dalo tudi pričakovati, ker je ta tako bogato nadarjeni narod vse svoje moči za gojenje svojega jezika porabil.

Toda, gospoda moja, naj govori njemu v prid neki večji, kakor sem jaz. Oni siloviti nemški duh, kateri je kosmos objel ter prodril, je pisal ko je bil narode obeh hemisfér po lastnem gledanju spoznal, besede: „Narodi so, ki se dajo bolje omikati, ki so boljše omikani, z duševno kulturo oplemenjeni, a plemenitejših narodov nij. Vsi so enakomerno za svobodo odločeni.“ Brez omike pak nij svobode, a prvi kalovi omike se na uspešen način dajo le v materinem jeziku v otročja prsa položiti.

Sicer se pa popolnem spominjam Aristotelovega gesla, da je dobro, da je človek zmeren; jaz se postavljam le na tla istinitih potreb — in v tem, mislim, se razlikuje moja resolucija bistveno od drugih predlogov, ki so se stavili v tej visoki zbornici. Govorjenje je le o tem, kako bi se najprimernejše dosegel oni cilj, o katerem se ne da več dvomiti; govorjenje je o tem, da se naši mladini odpre najlahekšji pot do omike, ki se sploh ima doseči v srednjih šolah; govorjenje je o tem, da se navadijo univerzalnega jezika, katerega pomembo je čestiti poslanec črnoviških občin včeraj na tako izvrsten način razvil; govorjenje je o tem, da se celo oni, katerih materini jezik je drug univerzalni jezik, nemškega jezika popolnem nauče, ravno ker so avstrijski državljani.

Nekaj, gospoda moja, mi dovolite še povedati. Odločno moram reči, da se pregreši nad nemškim duhom, kdor drugim v

*) Po stenografičnem zapisniku.

imenu Nemcev krati pravico. (Pravo! na desni.) Ali nij ljudopisje veda, katera je špeciialno nemška in katero Nemci tako radi goje? Ali niso največji nemški duhovi v sebi čutili potrebe in poklica, preiskavati posebnosti tujih narodov? Ali niso najboljši nemški pesniki zajemali iz oživiljajočega vira tuje ljudske poezije, da bi drage bisere, ki so v njej, našli, ter jih svojemu narodu izročili? Ali nij, da še eno avtoriteto za se navedem, oni filozofični pesnik, ki je okolo lepe legende enakopravnosti, ki pripoveduje o treh prstanih, neumrljivo dramo sezidal, pisal: „Hvala gorečega domoljuba je po mojem mišljenju najzadnje, za kar bi se pulil, domoljuba namreč, ki je storil, da sem pozabil, da bi moral biti svetovni državljani.“

Zdaj pa še zadnji preudarek! Pravično obnašati se proti sovražniku, je vsakega dolžnost; ako pa se to prijateljem stori, se ne izpolnuje samo zapoved previdnosti, nego se tudi, mislim jaz, dela po ukazu svojega srca. Bil je morebiti čas, ko onim gospodom, ki so prišli iz južnih dežel, gotovo ne po pravici, niste izkazovali popolnega zaupanja. Od enih ste se bali, da niso prijatelji Avstrije, od drugih, da so protivniki vsakega napredka v Avstriji.

Jaz mislim, da smo mi dali nasprotni dokaz. Uže več let sodelujemo na preoživljenji Avstrije, na utrjenji ustavnih odnošajev v naši domovini, in tudi zadnji čas, ko se je o tem govorilo, da bi ne utemeljili samovlastnega gospodarjenja policijske države, kakor se nam je očitalo, nego po postavi opisano oblast „države, katero prešinjajo ideje pravice in svobode“ na mestu, ker se dozda druge oblasti imele neomejen vpliv, smo se zanesljive zaveznike pokazali. Denes nij več povoda za nezaupnost, in tako naj ostane!

Da gospoda moja, naj bode kakoršen boj hoče, naj pade krvava kocka vojske ali naj nastane v okrožji duhov, pri katerem so najvišja dobra človečanstva bojni dār, krepko se vas hočemo držati, po stari avstrijski zvestobi se zberemo z vami okolo državne zastave, ki vibra nad mnogoobličnimi, mnogobojnimi prapori svojih narodov, svojih dežel, in katere barve črno in žolto sem si vedno tako tolmačil, da se ima v naši prostrani državi luč pa senco vsem državljanom po enaki meri deliti. Zato, gospoda, prosim, podpirajte denes moj predlog, ter glasujte pozneje zanj. (Odobrovanje in ploskanje.)

(Kakor uže povedano, bil je predlog Coroninijev malo prenarajen ali omedlen, sprejet. A kakor je do zdaj še nemška vlada, ne verujemo, da bi ga po smislu izpolnila. Vsakako nas pa veseli, da se je Coronini, kot Ne-Slovenec, pošteno za našo narodnost potegnili. Več tacih mož, pa se lahko porazumemo. Ur.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. aprila.

Državni zbor ima velikonočne praznike in poslanci so se vrnili domov. Torej bode ene dni notranja politika tiha.

Iz **Ljova** se poroča, da je nadškof Sembratovič trem rusinskim korarjem, ki so v državnem zboru glasovali za konfesionalne postave, odvzel njih konsistorijalne referate, drugim duhovnikom, ki so v držav-

nem zboru glasovali po svojem prepričanju, pak je odvzel dekansko dostojanstvo. — Ali je treba kaj boljšega dokaza, nego je ta faktum sam, da duhovniki niso čisto nič samostalni, ker jih škof kadar hoče lahko kaznuje in morajo glasovati, da se njemu prikupijo? Ali nij to najboljši dokaz, da bi se smela duhovnom kakor c. kr. uradnikom pasivna volilna pravica vzeti?

Tudi **ogerska** zbornica ne bode imela pred 15. t. m. nobene seje. Potem pa pridejo menj važne postave, kakor o notarstvu, advokatstvu na vrsto razgovorov.

Vnanje države.

Francoski listi se zdaj skoraj brez izjeme bavijo z zadnjimi dopolnilnimi volitvami. Republikanci so vsi brez izjeme izida veseli. Monarhistični listi pa se kaj različno o njem izražujejo in drug na drugega vale krivdo, zakaj so propali.

Španski republikanci so v Murietu pomorili vse Karliste; „Times“ pravijo, da republikanski vojaki niso nikomur več prizanesli, ko so videli, da je general Primo de Rivera ranjen. Kakor madridski telegrami poročajo, je šlo zopet 15.000 vojakov proti severu.

Italijanski list „Voce de la verita“ dobiva iz najzanesljivejšega vira popravek, da se v vatikanu nij nikdar na to mislilo, da bi se smelo na Viktorja Emanuela god slovesni „Te deum“ peti, češ da se človek, ki „vedno v smrtnem grehu živi in le na cerkveni rop misli“, ne sme cerkveno častiti. List pravi dalje, da je le obrekovanje svetega očeta, ako kdo pravi, da je mantovskega škofa okaral, zakaj na kraljev rojstveni dan nij tedeuma pel, da ga je nasproti še — pohvalil.

Na **Nemškem** je najnovejši mučenik kolinski škof Melchers. Da bi bil napravil več šuma, se je dal iz palače iztirati ter v ječo peljati. Ti gospodje vganjajo se spomini na preganjanja kristijanov nevredne komedije.

Dopisi.

Iz celjske okolice 2. apr. [Izv. dop.] Nedavno so bile tukaj volitve občinskega predstojništva in znano je vsem tukajšnjim narodnjakom, kako hudo so zlasti Nemci in nemškutarji pritiskovali, da bi mogli v naši občini po „deutsch-nacionalnem“ principu vladati in kmeta, kolikor mogoče terorizirati. Nij bilo lepo to ravnanje, ker je bila sploh naznanitev volitve — vedi ga bog zakaj, zakasneva in obilo kmetov nij niti vedelo, ali so se volitve uže vršile, ali se še bodo. Zmaga Nemcev je bila tedaj po nepostavnem opraviilu zagotovljena in gospoda — iz znanega usnjarskega „festungsvierecka“ se je uže gerirala kot nemška — „Wacht an der Sann.“ Ali mislimo, da to veselje ne bode dolgo trajalo, ker naši vrli narodnjaki so pri visocem c. kr. namestništvu protestirali zoper to neredno in nepostavno volitev občinskega predstojništva, namestništvo pak je uže, kakor iz avtentičnih virov poizvedam, volitev ovrglo.

Nadjati se je tedaj, da glavarstvo za bodočo volitev dosedanjemu občinskemu predstojništvu oziroma vsegamogočnemu občinskemu pisarju strogo prepove nepostavno nemčurstvu nakloneno agitacijo in perfidno ravnanje. Če premislimo, kako važna je ta občinska volitev in kaj bi vse od naše propalosti izviralo, gotovo smo primorani, vse žile napeti i svojo čast ohraniti. Nam so namenili te stranke dosti znani — kažemo le samo na tukajšnje šole — slovenščina je celo izključena, zdaj bi nas pa še radi ob šolsko poslopje spravili.

Proketo ste kunšno izrejeni Celjani, — ali svetujemo vam z dobrim — poprimite se raji usnja in lebecelovskih igrač, kot pa krmilo občinskega vladarstva nad nami Slovenci.

Iz Idrije 1. aprila. [Izvirni dopis.] (Propaganda za Germanijo.) Znano je skoro povsod, da so nazivalinaše rudarno mesto „nemško Idrijo“. Bili so v tistem času sami Nemci ali pa „stari Kranjci“. V taistem času nij bilo preprirov niti o narodnih, niti o političnih, niti o verskih rečeh, pa tudi niso vsegamogočni uradniki ubozege rudarja tlačili i mu še te pičle dohodke prikrajševati skušali, tistikrat je bila še prava „gemüthlichkeit“ v Idriji po zimi v „kazini“, po letu na keglišči. A prišli so slabi časi, neki „Slobenerji“ so ustanovili čitalnico in proč je bila vsa „gemüthlichkeit“, začeli so se „prepiri“. A tudi slepi privrženci germanske kulture so spoznali, da morajo kaj več za razširjanje germanstva storiti, nego le „kvartati i kegljati“. Čudite se toraj modrosti naših junakov!

Kakor je uže znano, je pri nas malo gledališče, katero pa po vsem zadostuje našemu prebivalstvu. Dozdaj je imela slovenska in nemška Muza skoro enake pravice, zdaj pa mislijo slovenske predstave popolnem vsaj za nekoliko časa, z odra pahniti. Sklenejo torej, kolikor je meni znano, neko pogodbo z ljubljanskimi nemškimi igralci, vsled katere bi morali igralci 20 — 25 predstav dati, vsak teden po tri.

Abotno tega podvzetja se razvidi takoj, ako se pomisli, da je še v družih večih mestih (Gorici) 20 nemških predstav preveč, da bi mogli igralci izhajati. Pri nas pa nij niti gledališčnih prostorov, niti denarjev, katere bi mogli rudarji imeti, ako bi hoteli tako podvzetje podpirati. Zaradi tega so se nekateri gospodje ponudili, da dajo igralcem brezplačno sobe, da ne bodo prevelike materialne škode trpeli. Ako pa mislijo igralci, da si bodo kapitalov nabrali, se jako motijo, našli bodo presneto malo „kunstsinn-a“, dosti pa kozá in vročinske bolezni. Gospodje! Dobro je Vam znano, kaka revščina je tukaj, dobro veste, koliko trpe ljudje zaradi bolezni, dobro veste, da jih je mnogo, ki nijmajo na zadnjo uro ne jedi ne postrežbe in — vendar hočete raji tuje komedijante podpirati, kakor revne domačine? Tukaj gospodje je polje, gder si lahko zaslug pridobite za človečanstvo, tukaj je priložnost podpirati bolnike, ki bodo Vas blagoslovili, raji, kakor tuje igralce, ki bodo iznenadeni Vas zasmehovali in pred svetom psovali. Ko vidite, da nemajo rudarji premoženja, jim vendar hočete še na tak nesramen in zapeljiv način krvavo zaslužene denarje iz žepa izvleči? Tem pomagajte zdaj, kar ste jim ob času volitve obljubovali.

Srce nas pa boli, ko vidimo, da še nekdanji iskreni Slovenci svojo roko k takemu podvzetju ponujajo, ter posredno propagando za Germanijo delajo, mesto revnim domačinom pomagati. Nadejamo se pa, da jih ne bodo dosta na nastavljenе limance vjeli. „Omnia ad maiorem Germaniae gloriam“. O vspehih te družbe prihodnjič.

Iz Zagreba 1. aprila. [Izv. dop.] Vaša „Danica“ je tedaj rekla, da naj se naše vseučilišče na versko stalo postavi! Smešno, ali prav za prav arogantno. Ljudje, ki za oživotvorjenje našega vseučilišča nijso ničesa storili, ničesa doprinesli, razen če so mo-

rebiti za-nj molili, kar mu pa niti škodilo niti koristilo nij, ti ljudje hočejo sedaj kaj vmes govoriti, in žeti, kjer so potnim obrazom drugi orali. Nas Jugoslovancov je komaj tri milijone rimokatolikov, grkokatolikov je dva najst milijonov, kaka dva milijona sta pa mohamedanske vere. Na stalo katere teh „ver“ naj se Zagrebško vseučilišče postavi? Po Daničnih nazorih se ve da na stalo edino izveličalne rimokatoliške vere. Naše vseučilišče se pa ne bo na nobeno versko stalo postavilo. Naše vseučilišče se bo postavilo na stalo znanosti, ki je brezverska in kozmopolitična. Ali je „Danica“ to stalo vseč ali nij, za to se pač ne bo pri nas prašalo. „Danica“ bi brž ko ne najboljše vseč bilo, če bi se naše vseučilišče, enako kakor ono v Innsbuku, jezuvitom prepustilo. Morebiti celo tistim jezuvitom, ki so pred nekolikimi leti v Požegi nedolžne mladenče, njim na vzgoj poverjene, na starogrški način skrunili. Komu se koža ne ježi? Iz Požege izpodeni falotje naselili so se v Repnjah. „Si cum Jesu itis, non cum Jesuitis“, je rekel neki papež, drugi papež jih je kot krivoverce proklel, in danes jih zaničuje ves izobražen svet. Samo „Danica“ bi bili kot učitelji na našem vseučilišču kaj k srcu priraščeni. Pri nas na Hrvatskem ne poznamo verskega vprašanja, dasiravno nijsmo skoz rimokatoliki, kakor Slovenci. Pri nas nemamo klerikalne stranke, ker naše popovstvo nij jezuvitarsko. Pri nas more vsak po svoji fasoni izveličan postati, ker smo tolerantni. Mi obžalujemo vsako deželo, v kateri duhovenstvo proti pozitivnim zakonom ruje, ker ima tako rovanje gotovo propast državnega in socialnega društva v svojem sledstvu. Libera nos domine „Danice“ in njenih teženj. — Ravnokar so „Nar. Novine“ prinesle natečaj za popolnjenje profesorskih mest na našem vseučilišču. Za bogoslovno fakulteto išče se 5, za pravoslovno 6, in za filozofsko 3 profesorje, in sicer brez tistih 9, kateri se bodo (tri je za vsako fakulteto) brez razpisanja natečaja v kratkem naimeenovali. Predlog baje že leži v kabinetni kanceliji Nj. veličanstva na potrjenje. V natečaju nij nikjer zahtevano, da ima natečajelj spričalo pridonesti, da je krščen, pač je pa zahtevano, da dokaže svojo znanstveno sposobnost. „Danica“! poredi tri krokodilne solzice nad tem, da more tudi pravoslavni, da more Jud in Turk in celo brezverec na našem vseučilišču profesor postati.

Mi imamo sušo. V vinogradih je lepo za delati. Vinska cena se še zmerom počasi dole pomika. Žitu pa cena raste. Če skoro toplega dežja ne bo, bo za strni slaba; tudi za živinsko klajo smo v skrbeh. Senokoši so še zmerom rjave, kakor v sred zime, zato pa tudi goveda v ceni padajo.

Domače stvari.

— (Pretečeni vtorek) je komisija, sestavljena iz zastopnikov mestnega starešinstva, realčnih profesorjev, realčnega ravnatelja in iz direktorjev kranjske hranilnice, in iz drugih izvedencev končno ogledala in odobrila novo poslopje ljubljanske realke.

—o—

— (Beseda v rojanski čitalnici) 29. marca je bila — kakor se nam piše — po svojem programu ena najlepših; tudi se je dobro odlikovala po izpeljavi posameznih

točk; obiskana pa je bila tako slabo, kakor morda še nobena. Čistega dohodka za „Narodni dom“ v Novem mestu je dala 100 gld., ki se pošljejo odboru „Narodnega doma“ v Novemestu.

— (Veliki teden) nam je prinesel jako lepo, gorko pomladansko vreme. To in pa božji grobi po raznih cerkvah izvajajo mnogo Ljubljancev na ulice, ki hodijo in se sprehajajo od cerkve do cerkve, eni molit, večina njih pa radovednost past.

—o—

— (Druga sesija porotnih obravnavanj) se bode pri c. kr. deželni sodnici v Ljubljani začela sredi maja. Mej drugimi obtoženci pride tistikrat na vrsto tudi Anton Petavar po domače Lepi Tonček, ki je okrog Ribnice, okrog Doba in drugod po Slovenskem pokoro delal, kloštre zidal, s papežem si dopisaval, z materjo božjo se pogovarjal ter stare in mlade tercijalke „gajžlal“, recte ljudi neusmiljeno sleparil. Tega vrlega poštenjaka so naši klerikalni listi („Novice“ in „Danica“) po tem, ko ga je bil „Slov. Narod“ opisal, prav pogumno branili; ko bi bil farovski list takrat uže izhajal, bi bil, vedno trpeč na perijodični duševni suši, za „Lepega Tončka“ gotovo napisal par listkov ali vvodnih člankov. — Preiskava je pa dokazala, da je Lepi Tonček osleparil blizu 70 ubogih ljudij, posebno žensk. Končno obravnavanje zoper njega bode najbrže trajalo ves teden, ker je nad 70 prič povabljenih, mej njimi tudi mnogo fajmoštrov in kaplanov. Ker bode obravnavanje gotovo zanimivo, bomo ob svojem času o njem obširno poročali.

—o—

— (Toča v spomladi.) Iz Št. Rupertu na Dolenjskem se nam piše 2. aprila: Uže več dnij je bilo pri nas jako lepo vreme. 1. aprila pak je bila cel dan nenavadna so-parica, zvečer je začel dež iti, bliskalo se je in grmelo in kakor oreh debelá toča je naletavala, ki je kmalu zemljo pobelila. To vse je trajalo nad četrt ure. Točna zrna so večjidel na pol mehká na tla padala. — Dežja smo bili uže zelo potrebni, ker je zemlja bila uže zelo osušena. Delo na polji in vinogradih je letos prijetno, a delavcev nam manjka. Pričakujemo in upamo letos dobre letine.

— (Iz Rajhenburga) se nam 2. apr. piše: Včeraj je pri nas močno grmelo in bliskalo se, potem smo imeli pohleven dež. Ljudstvo upa dobre letine.

— (Iz Bizeljskega) se nam piše: Vino je pri nas zelo po ceni, a žito je drago.

— (Od Brežic) se nam piše, da bode prihodnji učiteljski zbor za okraje Kozje, Sevnico, Brežice kasneje enkrat v Brežicah, ko kozé ponehajo in ne 9. aprilá, kakor je bilo skleneno.

— (Tolerancá gosp. monsig. Jarana.) Piše se nam: Tukajšnje „katoliško društvo“, katerega „vikši“ tolikrat skušajo ometati tendence „Sl. Naroda“, si vendar ne morejo kaj, da ne bi brali tega strašnega lista. Se vé, da ležé te novine v posebnem predalu, iz katerega jih jemati imajo privilegijo le tonzurirane glave. In kako ti možje, ki se pri vsaki priliki iz besede „omika“ norca delajo, ž njo v prijateljstvu stoje, naj kaže naslednji faktum. V zadnjem nedeljskem listku „Narodovem“ je feljtonist nekoliko odkril zgodovino papežev in to je čisto srce gospoda Jarana tako vzburi-

rilo, da je dotični listek od života „Narodovega“ brezi secirnega noža odstranil in tako vernim ovčicam imenovane družbe odvzel strupeno zel, katera bi jim bila utegnila škodovati in jim kaliti „mleko pobožnega mišljenja“. To se je godilo cvetno nedeljo po Kristovem rojstvu v leti 1874. Glejte, kolik respekt imajo pred „Slov. Narodom“, in zdaj naj še kdo reče, da ga „en contrebande“ slastno ne uživajo! A.

Razne vesti.

* (Najbogatejši mož) v Avstraliji, William Turner Clarke, je te dni v Viktoriji umrl, 73 let star. Zapustil je 3 milijone funtov sterlingov, po našem čez 30 milijonov goldinarjev.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, naprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom kljubovala:

[Spričevalo št. 74.670.]

Na Dunaji 13. aprila 1873.

Sedem mesecev je sedaj, ko sem bil v najobupnejšem položaju. Bil sem bolan na prsih in živcih, tako da sem od dneva do dneva vidno gineval in vsled tega dalj časa nijsem mogel se učiti. Slišal sem o Vašej čudovitej Revalesscière, rabil sem jo in Vas morem zagotoviti, da se čutim po enomesečnem vživanji Vaše tečne in zlahtne Revalesscière popolnem zdravega in okrepečnega, tako da morem, ne da bi se tresel, pisati. Napoten sem tedaj, vsem bolnim to razmerno jako dober kup in okusno zdravilo kot najboljši lek priporočati in ostajem Vaš uđani

Gabriel Teschner,
slušatelj javnega višjega
trgovinskega učilišča.

Spričevalo št. 73.668.

Mitrovica, 30. aprila 1873.

Hvala izvrstnej moki je moja sestra, ki je na nervoznem glavobolu in nespečnosti trpela, po porabi 3 funtov na potu k boljšanju. Ob enem si dovolim, Vas uljudno prositi, da mi na pošto povzete 1 funt Revalesscière navadne sorte, poleg razločnega poduka za rabo te moke pri otrocih 8 tednov starih pošljete.

S spoštovanjem

Nikolaj G. Kostic.

Spričevalo št. 73.704.

Přílep, pošta Holešan na Moravskem 7. maja 1873.

Ker mi je od Vas že davno prejeta Revalesscière du Barry pošla in je za mojo želodčno slabost in neprebavljivost dobro in splošno zdravilo, Vas prosim, da mi od prave Revalesscière 2 funta na povzete kakor hitro je mogoče pošljete.

Spoštljivo uđani

Jožef Rohaček, gozdar.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v puščah á 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbuku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnijah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

2. aprila.

Pri Slonu: Jaršan, Ebuele iz Kamnic. — Schube, Kristan, Pany z družino z Dunaja. — Lauter, Depolli iz Gorice.

Pri Maliči: pl. Fichtenau iz Zagreba. — Krimer iz Gradca. — Mooser z Dunaja. — Schaeer-ger iz Pariza.

Pri Zamorci: Landgraf, Garzarolli, Perhavec, Mirtl iz Fridelberga.

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	60	"
1860 drž. posojilo	102	"	75	"

Akcije narodne banke	963	"	50	"
Kreditne akcije	200	"	25	"
London	112	"	8	"
Napol.	8	"	85	"
C. k. cekini	105	"	85	"
Srebro		"		"

Oznanilo.

Občni zbor deležnikov vzajemnega zavarovalnega društva proti požarni škodi v Gradci

bode

ponedeljek 20. aprila t. l. dopoldne ob 10. uri
v deželni dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo o društvenem delovanju leta 1873.
2. Sklep računov za leto 1873 in poročilo pregledovalnega odseka o tem.
3. Poročilo in nasveti opravljenega odbora zaradi razteze društvene delavnosti.
4. Proračun za leto 1874.
5. Pravilnik o pokojnini društvenih uradnikov in služabnikov.
6. Volitev preglednikov računov za leto 1874.
7. Posamezni nasveti.

K temu občnemu zboru se p. t. gosp. deležniki, ki so po §. 93 pravil
k udeležbi poklicani, uljudno vabijo.

Omenjeni paragraf se glasi:

K udeležbi pri občnem zboru, posvetovanju in glasovanju pri
vseh obravnavnih točkah in volitvah je razen vsakokratnih članov opravljenega odbora, taisti ud društva poklican, ki ima v tekočem opravljenem letu reči skupaj z 6000 gold. pri društvu zavarovanih, in ki je, po poprejšnjem oglasilu od direktije prejel izkaznico, ki mu vstop k občnemu zboru dovoljuje.

V Gradci 19. marcija 1874.

Franc grof Meran s. r.,
glavni direktor.

(81—2)

Popolna razprodaja

nekdanje **Bernbacherjeve** zaloge

modnega, suknenega in manufakturnega blaga

i. t. d. i. t. d.

špitalska ulica, št. 270, na oglu frančiškanskega mostu,

(82—2) veliko pod fabriškimi cenami

se začne 1. aprila tega leta.

Največja dozda v Ljubljani bivša zbirka
vseh obstoječih sistemov

šivalnih mašin

domačega in tujega dela,

ki so bili obdarovani na dunajski svetovni razstavi z najvišjimi odlikovanji, po jako nizkih cenah z rečno garancijo edino le pri podpisnem.

Tam se dobiva tudi najboljše svila za mašino, preja, šivanke in skoraj vsi k mašini spadajoči aparati v večji kvantite prav po ceni.

Franc Detter,
v Ljubljani, judovska ulica.

(63—6)

Pravi Wilhelmov

antiartritični antirevmatični
čaj za čiščenje krvi.
(Čisti krv zoper protin in revmatizem)
(73—3) je kot

spomladno zdravljenje

edino gotovo zdravilno, krv čisteče sredstvo,

ker je od vsled Nj. Vel. Najvišjega po-
c. k. dvorne pi-sarne vsled cinskih velja zoper po-
sklepa na Dunaji avtoritet rejenje zavarovano. Dunaj, 23. marca 1871.
7. dec. 1868. Evrope

z najboljšim uspehom upotrebljavano bilo.

Ta čaj čisti celi organizem; preiše, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupla in odvrne iz njega po notranjem upotrebljevanju vse nečiste za bolezni nabrane reči; tudi je učinek gotovo vztrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaranih, trdovratnih bolezni, vedno gnoječih se ran, kakor vseli spuščajev pri spolnih boleznih in po koži, mozolov po telesu ali po licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Poselno ugoden uspeh je imel ta čaj pri zagnjetenji jeter in vranice, enako pri zlati žili zlatanci, silnem bolenju po čutnicah, kitah in udih, potem pri tišanju v želodcu, vetrovih, zaporu, seavnih nadlogah, močenju, moškem oslabljenju, toku pri ženah itd.

Bolezni, kakor bramorji, žlezni otok, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladeče sredstvo, ki razstopi in žene seavmeo. Celi kup spričeval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se terjane zastonj dopošiljajo, spričujejo resničnost zgorej uvajenih razlogov.

V dokaz rečenega navedemo tukaj vrsto priznavalnih pisem:

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju
v Neunkirchen!

Zagorje, 5. aprila 1873.

Uljudno Vas prosim, pošljite mi še dva zavitka mi že enkrat poslanega pravega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega krvčistečnega čaja po poštne povzetki kakor hitro mogoče in Vam moram za sedaj najtoplejšo hvalo izreči, ker je uže prvi zavitek mojega gospa, katera trpi uže dolga leta na revmatizmu in zamašenju, precej pomagal, in jo boče kakor upam popolnem ozdravil, ko sem uže vsa mogoča sredstva upotrebljeval in od nobenega tako ugodnega nasledka izkusil.

Podpišem se udani

Ernest Zeynard, rudniški uradnik.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju
v Neunkirchen!

Neutra, 23. aprila 1873.

Uže več let sem trpel na najhujej bolezni na revmi, tako da sem imel rane na nogah, iz katerih je precej gnoja izteklo. Prisrčna hvala za pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični krvčisteči čaj, katerega mi je Vaše blagorodje novembra 1872 poslalo, tista dva zavitka čaja sta mi utešila moje bolečine in me popolnem ozdravila, kar po drugih sredstvih nij bilo mogoče, za kar še enkrat pošiljam svojo najsrčnejšo zahvalo, tudi sem ta pravi Wilhelmovi antiartritični antirevmatični krvčisteči čaj več bolnim priporočila, kot najzdravilnejši čaj.

Vaša vedno hvaležna Alojzija Döller.

Gospodu Fr. Wilhelmu, lekarju
v Neunkirchen!

Bukreš, 21. maja 1873.

S pravim Wilhelmovim antiartritičnim antirevmatičnim krvčistečim čajem sem dosegel ugoden nasledek pri gospej grofinji Paracin, katera je v bližnji dotiki z našim dvorom in jako prijubljena.

Ta dama, katera je poprej na revmatičnih napadih v nogi močno trpela, je od tedaj, ko rabi ta čaj, od njih veliko redkejšo nadlegovana in so tudi le prav slabi. Ker ta dama na moje nasvetovanje vina ne uživa, upam, jo pri nadaljevanem rabljenju tega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega krvčistečnega čaja, njenega trpljenja celo oprostiti. O dobrem učinu prepričan, bodem sedaj ta Wilhelmov čaj povsod priporočal.

Dr. Van Kloger.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časniki navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Mariboru pri Alois Quandestu; v Celji Baumbachovi lekarni, Kauscherjevi lekarni, pri Karl Krisperju; v Loncu na Štaj. pri L. Müllerju, lek.; v Mozirji pri Tribuču; v Varaždinu pri dr. A. Halterju, lek.; v Slov. Gradci pri J. Kalligaritschu, lek.; v Ljubljani P. Lassnik.